

Studiu privind relevanța disciplinelor de contabilitate în formarea profesională economică a specialiștilor necontabili

Galina BĂDICU,
Academia de Studii Economice a Moldovei,
E-mail: gbadiku@mail.ru

Svetlana MIHĂILĂ,
Academia de Studii Economice a Moldovei,
E-mail: sv_mihaila@yahoo.com

Rezumat

Responsabilitatea privind competențele specialiștilor din domeniul economic o au universitățile, care prin modernizarea planului de învățământ trebuie să țină cont de cerințele mediului profesional (angajatorii), în care rolul specialistului economist se extinde dincolo de cunoștințele înguste, fiind bazat pe flexibilitate și capacitatea ridicată de a rezolva diverse probleme. Din această perspectivă, în vederea creșterii rolului mediului universitar și a dezvoltării abilităților profesionale ale absolvenților economiști, este necesară corelarea dintre competențe și cerințe, în vederea realizării obiectivelor educaționale. Cu referire la relevanța disciplinelor de contabilitate în formarea profesională a specialiștilor economiști necontabili, ținând cont de interesele concurente ale universităților, studenților și angajatorilor în sfera educației, ne-am propus o dezbatere în vederea proiectării strategiilor educației contabile în învățământul economic superior din Republica Moldova. Articolul prezintă un studiu bazat pe analiza planurilor de învățământ universitar aferente programelor de licență. În vederea testării și validării necesității studierii disciplinelor de contabilitate în formarea profesională a specialiștilor economiști necontabili a fost elaborat și implementat un chestionar. Ideea generală a cercetării se referă la necesitatea studierii contabilității în educația și practica economică, care ar putea avea impact asupra competitivității absolventului economist.

Cuvinte-cheie: *Învățământ economic superior, formare profesională universitară, specialiști economiști necontabili, mediul profesional, relevanța contabilității în educația și practica economică, procesul de la Bologna, Republica Moldova.*

Clasificare JEL: I25, M41.

Vă rugăm să citați acest articol astfel:

Bădicu, G. and Mihăilă, S. (2016), Study regarding the relevance of the accounting subjects in the economic professional training of non-accountant professionals, *Audit Financiar*, vol. XIV, no. 8(140)/2016, pp. 897-908, DOI: 10.20869/AUDITF/2016/140/897

Link permanent pentru acest document:

<http://dx.doi.org/10.20869/AUDITF/2016/140/897>

Introducere

Problemele actuale ale învățământului superior din Republica Moldova reprezintă, în linii mari, o reflectare a stării complexului economic național aflat în perioada de demarare a reformelor spre un nou tip de societate. Informatizarea educației, durabilitatea informațiilor, procesul de globalizare și constituire a Uniunii Europene, problematica lumii contemporane, decalajul existent între sistemele de învățământ, dinamica accentuată a piețelor muncii, multiplicarea furnizorilor de educație superioară și creșterea competiției atât între universități, cât și între mediul academic și cel profesional, au condus la transformări profunde și multidimensionale la nivelul universităților, în vederea sporirii competitivității acestora pe plan internațional. Acest fapt a impus un nou mod de gândire și concepere a întregului sistem de învățământ superior, inclusiv economic. Cea mai vizibilă dovadă a acestor schimbări este Procesul de la Bologna (Declarația de la Bologna, 1999).

Potrivit opiniei specialiștilor din domeniu, misiunea de bază a unei universități din domeniul economic rezidă în pregătirea de specialiști apti să se insereze imediat în câmpul muncii și care vor da randamentul maxim în diferitele domenii în care se vor angaja după absolvirea facultății. Formarea competențelor profesionale ale absolvenților reprezintă un deziderat pentru școala superioară din secolul XXI, lucru instituționalizat și prin diferite acte normative, planuri de studii, curriculum universitar, strategii etc., atât la nivel național, cât și la nivel internațional. Acest deziderat este întărit în Strategia de dezvoltare a educației „Educația 2020” (2014), cuprinzând obiective specifice pe termen lung, ce se referă la asigurarea paradigmei actuale a învățământului superior (educație – cercetare – inovare), la rezultatele învățării, la calitatea studiilor, a resurselor umane și, implicit, a calificărilor, la modernizarea curriculum-ului și infrastructurii, la finanțare.

Toate acestea impun efectuarea nu numai a unor schimbări instituționale, ci și a unor schimbări complexe la toate nivelurile: conceptual, instituțional, managerial, didactic. Universitatea, ca instituție centrală a sistemului de învățământ superior, trebuie să se adapteze noilor standarde și exigențe pentru a fi un mediu al calității și performanței, pentru a rămâne competitivă într-o lume concurențială dură, angajată în procesul globalizării.

În vederea asigurării interacțiunii optime dintre profesor și student, universitățile trebuie să creeze condițiile

necesare și să ofere o dotare materială, resurse, programe și servicii adecvate unui învățământ modern, axat pe relaționare, pe nevoile și pe implicarea studentului, pe mijloace de învățământ, strategii, tehnici și metode moderne de predare-învățare-evaluare.

Este cert că mediul în care instituțiile de învățământ superior activează s-a schimbat fundamental: cunoștințele și competențele profesionale au devenit generatorul principal al dezvoltării economice. Situația actuală impune trecerea de la simpla asimilare a cunoștințelor la exploatarea acestora prin management performant și asigurarea calității. În permanență, economiștii se confruntă cu așteptări și exigențe sporite, legate de cunoștințele și capacitățile lor. Cunoștințele necesare pentru a activa eficient ca economist continuă să se amplifice și să se schimbe rapid. În plus, necesitatea de a fi competitiv face ca rolul și responsabilitățile economiștilor din entitățile de toate tipurile să devină din ce în ce mai importante.

Economiștii colectează și analizează informații, le procesează, monitorizează tendințe, elaborează prognoze, dar mai ales oferă soluții problemelor apărute ca urmare a comportamentului pieței și a dezechilibrelor care derivă din acesta. Fără o cunoaștere aprofundată a legislației fiscale, un absolvent nu se poate numi economist. Un economist trebuie să judece și să fie competent să analizeze circumstanțele care îl afectează dintr-o piață. Fără cunoștințe vaste în domeniul contabilității, economistul nu poate fi economist. El trebuie să cunoască ceea ce înseamnă conturile contabile, elementele costului de producție, să întocmească și să analizeze situațiile financiare, să elaboreze o bilanță de verificare etc.

Astfel, pentru dezvoltarea abilităților profesionale ale absolvenților economiști, este necesară corelarea competențelor studenților cu cerințele mediului profesional „Competența nu este fixă și codificată, ci flexibilă și într-o permanentă evoluție (...). Ea nu implică faptul că nu are o prelungire ulterioară, ci este pregătită pentru a trece la un nivel superior” (Cabac, 2011, pp. 10-11).

Spre deosebire de practica tradițională din învățământul universitar, în care profesorul pune un accent deosebit pe procesul de predare a cunoștințelor, urmat de cel de evaluare, în sistemele moderne nu mai este acceptată ideea conform căreia învățământul economic superior trebuie să pregătească studenții „în general” pentru viață. Predarea trebuie să îmbine instruirea cu formarea

și învățarea cu evaluarea, în concordanță cu obiectivele educaționale.

1. Motivația și importanța cercetării

Studiul se bazează pe cercetarea fundamentală și este menit să conducă la descoperirea unor noi aspecte ale rolului educației contabile în domeniul economic. Promovând ideea centrării pe competențe și abilități profesionale, considerăm că relația dintre mediul universitar și mediul profesional este precedată de studierea aprofundată a principiilor și regulilor generate de cerințele mediului profesional, fapt la care își aduc aportul cadrele didactice din mediul academic. Cercetările în acest domeniu demonstrează existența unor probleme care au rezultat din reformele demarate de la aderarea țării noastre la Procesul Bologna. Reformele au constat, în principal, în actualizarea, modernizarea și diversificarea resurselor utilizate în procesul educațional și crearea de rețele și centre de cercetare, pentru creșterea conectivității cu mediul internațional. La nivel național, problemele referitoare la tendințele actuale în învățământul superior din RM au fost și sunt abordate în cadrul diverselor conferințe științifice internaționale și proiecte ce țin de reforma curriculumului universitar, ameliorarea guvernantei și managementului universitar, promovarea cooperărilor dintre sectorul educațional și mediul de afaceri (de exemplu, programele Erasmus+, Tempus, Horizon 2020 etc.).

Multe dintre aceste probleme sunt dezbătute insuficient, necesitând aprofundări, precizări, argumente, completări și actualizări, prin adaptare la conjunctura actuală. În plus, instituțiile de învățământ superior prezintă particularități și trăsături definitorii care le diferențiază de alte instituții, prin raportare la specificul domeniului și la baza de reglementare. Cercetarea noastră se rezumă la relevanța contabilității în educația și practica economică, reprezentând o investigație complexă, care nu poate elucidă, într-un singur articol, toate aspectele privind domeniul abordat. Ne propunem crearea de valoare adăugată prin generarea de noi întrebări în cadrul cercetării actuale.

În contextul aderării procesului de la Bologna, modificările operate în planurile de învățământ și curriculumul universitar au contribuit la micșorarea drastică a numărului de ore de colaborare directă între

cadrele didactice și studenții la disciplinele de contabilitate, cu dezavantaje asupra formării profesionale universitare a studentului-economist. O latură deosebit de nefavorabilă în formarea profesională universitară o constituie excluderea disciplinelor „Contabilitate financiară”, „Contabilitatea managerială” și „Contabilitatea întreprinderii” la diverse facultăți din cadrul ASEM (cu excepția Facultății „Contabilitate”). Aceste unități de curs au ca obiective primordiale formarea competențelor cognitive.

2. Metodologia cercetării

Cercetarea noastră a avut drept obiectiv cercetarea punctului de vedere al absolvenților cu privire la corelația dintre cunoștințele dobândite la disciplinele de contabilitate pe parcursul anilor de studii și exigențele mediului profesional, în vederea îmbunătățirii ofertei educaționale universitare, prin adaptarea acestora la cerințele și realitățile mediului socio-economic, în concordanță cu cerințele pieței muncii. Concomitent, articolul prezintă o investigație a disciplinelor de contabilitate incluse în curriculumul universitar al programelor de licență din cadrul Academiei de Studii Economice a Moldovei din Chișinău (ASEM), care formează competențe în domeniile management, finanțe, relații economice internaționale, drept economic etc. Menționăm faptul că ASEM, ca parte integrantă a sistemului național de învățământ, este pe deplin angajată în procesul de reformare, în conformitate cu obiectivele Declarației de la Bologna.

În vederea realizării acestui obiectiv am încercat să răspundem la următoarele întrebări:

- Sunt utile și necesare disciplinele de contabilitate în pregătirea economică profesională?
- În ce măsură nivelul cunoștințelor de contabilitate acumulate în mediul universitar facilitează accesul în mediul profesional?

Pentru realizarea studiului am utilizat cercetarea de tip cantitativ. Studiul calitativ bazat pe chestionar stă la baza unei cercetări al cărei obiectiv este dezbateră propunerilor de aprofundare a cunoștințelor viitorilor specialiști economiști, prin integrarea în curriculumul universitar a diverselor discipline din domeniul contabilității.

În acest sens, a fost elaborat un chestionar format din 15 întrebări. Proiectarea chestionarului și formularea

întrebărilor au vizat respectarea obiectivului principal al lucrării cu privire la necesitatea studierii disciplinelor de contabilitate în formarea profesională a specialiștilor economiști necontabili. Primele trei întrebări se referă la coordonate generale de identificare ale respondenților, precum facultatea, instituția absolvită și sexul. Deoarece la acest nivel al cercetării nu urmărim extrapolări bazate pe răspunsurile date, am considerat că anonimitatea respondenților va asigura o credibilitate ridicată pentru răspunsurile primite. Celelalte întrebări vizează opinia absolvenților cu privire la capacitatea mediului universitar de a le oferi pregătirea necesară pentru integrarea cu succes în mediul profesional și cerințele mediului profesional. Printr-un număr de 15 întrebări cu răspunsuri unice, multiple și mixte am formulat puncte de referință pentru dezbaterea nevoilor identificate în rândul masteranzilor în raport cu educația economică primită și cu experiența personală indusă de inițiativele proprii sau de entitățile angajatoare, în vederea formulării unor propuneri coerente de integrare a disciplinelor de contabilitate în curriculumul universitar.

3. Situația actuală a învățământului superior în Republica Moldova

Aderarea la procesul de la Bologna demonstrează că RM este un participant activ în edificarea unei Europe a cunoașterii. Reformele de ultimă oră vizează, în special (Erasmus +, 2015, p. 3): „*perfecționarea sistemului de gestionare a universităților, promovarea autonomiei universitare, asigurarea calității în învățământ, promovarea mobilității cadrelor didactice și a studenților, organizarea și desfășurarea formării continue, precum și alte aspecte în sprijinul reformelor în învățământul superior în contextul prevederilor Declarației de la Bologna*”. Reformele demarate de la aderarea RM la Procesul Bologna s-au materializat și prin elaborarea de cursuri noi, actualizarea curriculumurilor actualizate; lansarea de noi programe de studiu, constituirea diverselor rețele și centre, dezvoltarea capacităților instituționale și a capitalului uman, dotări tehnice și echipamente etc.

Racordarea sistemului de educație din RM la standardele comunitare a culminat cu elaborarea și adoptarea unui act legislativ care corespunde exigențelor momentului: Codul Educației (2014), care

pune accentul pe dezvoltarea competitivă a educației și cercetării.

Ca urmare, instituțiile de învățământ superior de stat au devenit entități autonome. Din punct de vedere al *autonomiei organizaționale*, universitățile au dreptul să își aleagă organele de guvernare și să își stabilească structura organizațională. Din perspectiva *autonomiei resurselor umane*, universitățile pot să își selecteze cadrele didactice și de cercetare și personalul administrativ. De asemenea, instituțiile de învățământ superior au dreptul de *a-și aproba propriile planuri* de activități educaționale și de cercetări științifice.

Schimbările privind implementarea prevederilor procesului de la Bologna constau în restructurarea învățământului superior organizat pe două cicluri - licență (ciclul I) și masterat (ciclul II), introducerea în toate instituțiile de învățământ superior a sistemului de credite transferabile (Ministerul Educației, 2015), elaborarea și implementarea unui nou nomenclator al domeniilor și specializărilor de pregătire profesională (Legea 142/2011). În acest context, învățământul universitar de calitate reprezintă un promotor al drepturilor omului, dezvoltării durabile, democrației, păcii, justiției și echității sociale (Codul Educației, 2014, art. 75) și devine o condiție necesară în calea spre progres.

Învățământul superior din RM mai continuă să fie unul care pune accent pe formarea teoretică, iar agenții economici sunt puțin deschiși pentru o colaborare cu mediul academic, inclusiv în probleme ce țin de conținutul și calitatea studiilor (Belostecinic, 2015).

Problema pe care o au în prezent universitățile este aceea a selecției pe care trebuie să o facă în predarea disciplinelor economice. A devenit important să se stabilească ce cunoștințe economice sunt necesare, ce este relevant, oportun și obligatoriu de studiat. Pentru a îmbunătăți calitatea și eficiența educației, modificarea planului de învățământ necesită o examinare mai aprofundată, în vederea pregătirii de specialiști valoroși și inserției mai bune pe piața muncii a absolvenților economiști.

Caracterul universal al contabilității justifică prezența disciplinelor de contabilitate ca un obiect principal de studiu în toate specializările și facultățile cu profil economic, precum și în programele de învățământ ale facultăților de alt profil: drept, inginerie, informatică etc. Contabilitatea prezintă imaginea mediului economic al

entității, descrisă prin situațiile financiare, exprimată în cifre relevante în procesul decizional și în aprecierea nivelului de performanță. În acest context, considerăm că disciplinele de contabilitate constituie componente de bază în ansamblul disciplinelor obligatorii pentru formarea specialiștilor economiști necontabili.

4. Sinteza răspunsurilor la chestionar și concluziile cercetării

Chestionarul intitulat „Relevanța disciplinelor de contabilitate în formarea universitară economică a specialiștilor necontabili și evaluarea calității instruirii studenților în mediul academic” (Anexa 1), a fost distribuit unui număr de 100 de absolvenți, în prezent masteranzi la diferite programe de studii ale Școlii Masterale din cadrul ASEM. Eșantionul a inclus 94 respondenți, din care 14 bărbați (14,89%) și 80 femei (85,11%). Majoritatea respondenților sunt absolvenți economiști necontabili la specializările din cadrul ciclului licență de la ASEM: Business și Administrarea Afacerilor, Finanțe și Bănci, Relații Economice Internaționale, Statistică și Previțiune Economică. O parte din respondenți sunt absolvenți ai unor universități din domeniul economic, precum Universitatea de Stat din Moldova. Rezultatele studiului arată că masteranzii incluși în populația respondentă au studiat discipline de contabilitate.

Sondajul în rândul masteranzilor atestă în primul rând că respondenții sunt conștienți de faptul că o bună bază teoretică reprezintă doar punctul de plecare în mediul de afaceri, în timp ce pregătirea practică urmează a se realiza mai ales după absolvire. Totodată, respondenții apreciază oportunitățile pe care le poate oferi specializarea aleasă.

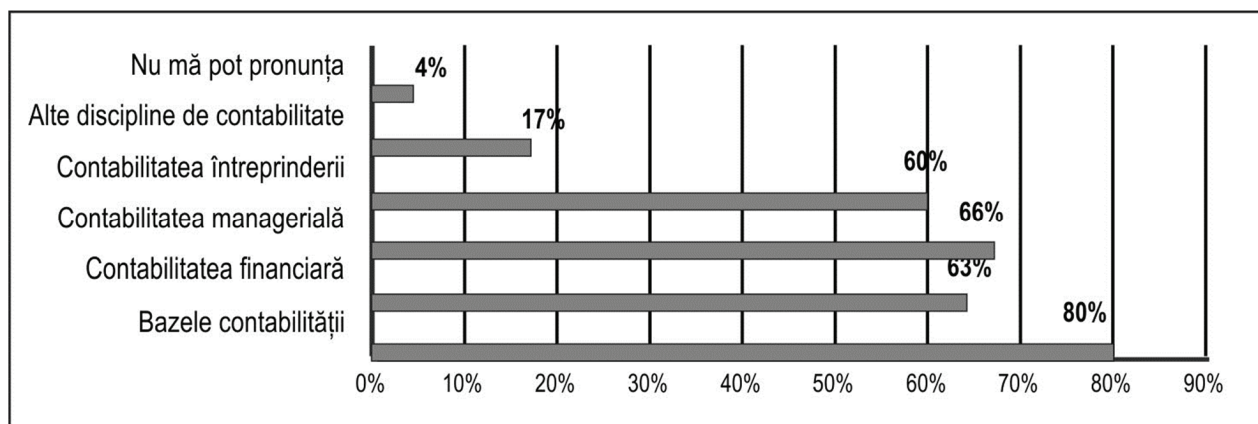
Majoritatea au declarat că sunt angajați într-un domeniu corespunzător programului de studii de licență absolvite (46,15%). O parte din respondenți sunt angajați în calitate de contabil, cu toate că au absolvit o altă facultate din domeniul economic (19,15%), iar restul activează în alte domenii (34,04%).

Rezultatele cercetării confirmă că o parte semnificativă dintre respondenți percep existența anumitor dificultăți la încadrarea în mediul profesional, ca urmare a diferențelor de motivație și suport în formarea profesională, oferite de universități.

La întrebarea „Considerați că disciplinele de contabilitate sunt utile și necesare în pregătirea universitară economică”, au fost oferite șase variante de răspuns:

- bazele contabilității,
- contabilitate financiară,
- contabilitate managerială,
- contabilitatea întreprinderii,
- alte discipline de contabilitate,
- nu mă pot pronunța (**Graficul 1**).

Graficul 1. Necesitatea și utilitatea disciplinelor de contabilitate în formarea universitară economică

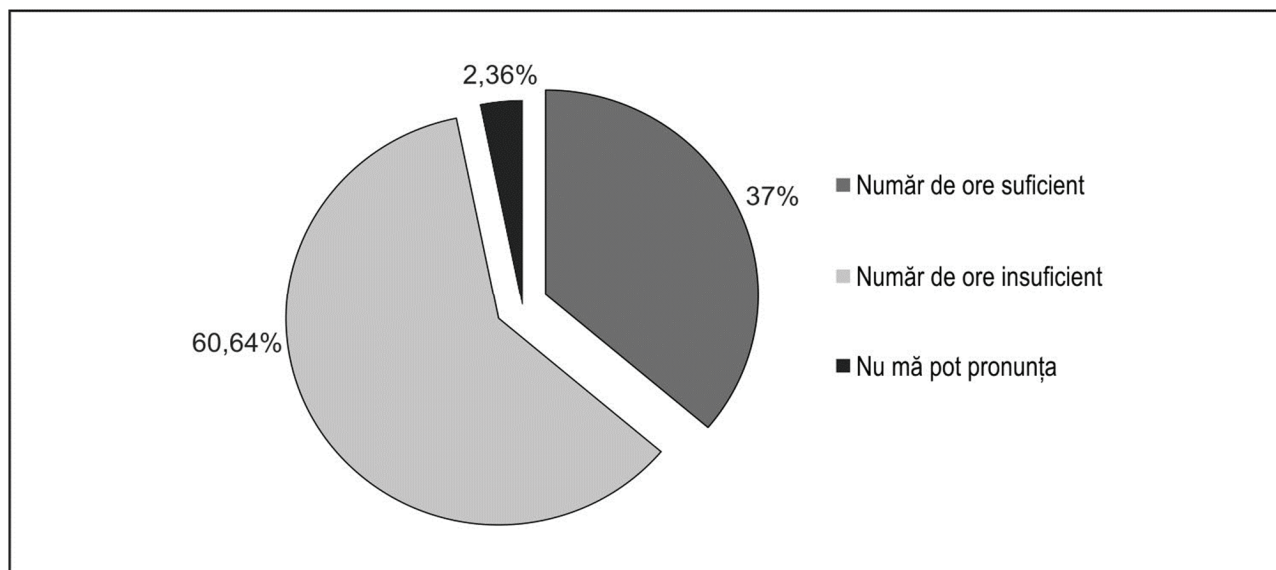
Sursa: Elaborat de autori

Valorile din graficul de mai sus nu cumulează 100%, deoarece întrebarea a conținut mai multe variante de răspuns. În baza rezultatelor prezentate, observăm că *toți respondenții pledează pentru studierea disciplinelor de contabilitate și, nu doar a bazelor teoretice ale contabilității, așa cum este prevăzut în planurile de învățământ (2015-2016) la facultățile din cadrul ASEM, ciclul licență. Explicația este dată de relevanța studiilor de contabilitate la angajare. În acest context, curriculumul din învățământul economic superior trebuie să fie centrat pe student și axat pe formarea de competențe profesionale. În vederea depășirii situației create, ar fi binevenită o decizie privind reevaluarea strategiilor educaționale și a curriculumului universitar. În mare măsură, acestea*

depind de profilul instituțional, de opinia cadrelor universitare și de rezultatele unor consultări sistematice între mediul universitar și cel profesional. Micșorarea numărului de ore la disciplinele de contabilitate, prin excluderea disciplinelor menționate mai sus, se răsfrânge asupra calității însușirii de către student a noțiunilor și principiilor contabile, fapt ce influențează pregătirea sa profesională economică.

Drept exemplu, pot servi rezultatele următoarei întrebări ce vizează „Numărul de ore prevăzut în planul de studii pentru disciplinele de contabilitate” conform **Graficului 2** (precizăm că respondenții au studiat trei discipline de contabilitate: Bazele contabilității, Contabilitate financiară sau Contabilitatea întreprinderii și Contabilitate managerială).

Graficul 2. Numărul de ore prevăzut în planul de studii pentru disciplinele de contabilitate

Sursa: Elaborat de autori.

Opinia respondenților (60,64%) privind numărul insuficient de ore poate fi explicată prin faptul că, potrivit curriculumului, în cadrul unui curs este preconizată studierea a 6-7 teme, în decursul a 30 ore. Astfel, contabilitatea, fiind o disciplină cu un grad mult mai înalt de abstractizare, în comparație cu alte discipline, necesită timp și efort pentru analiza, reprezentarea și exemplificarea fenomenelor, elementelor și proceselor pe care le desemnează termenii contabili și prevederile

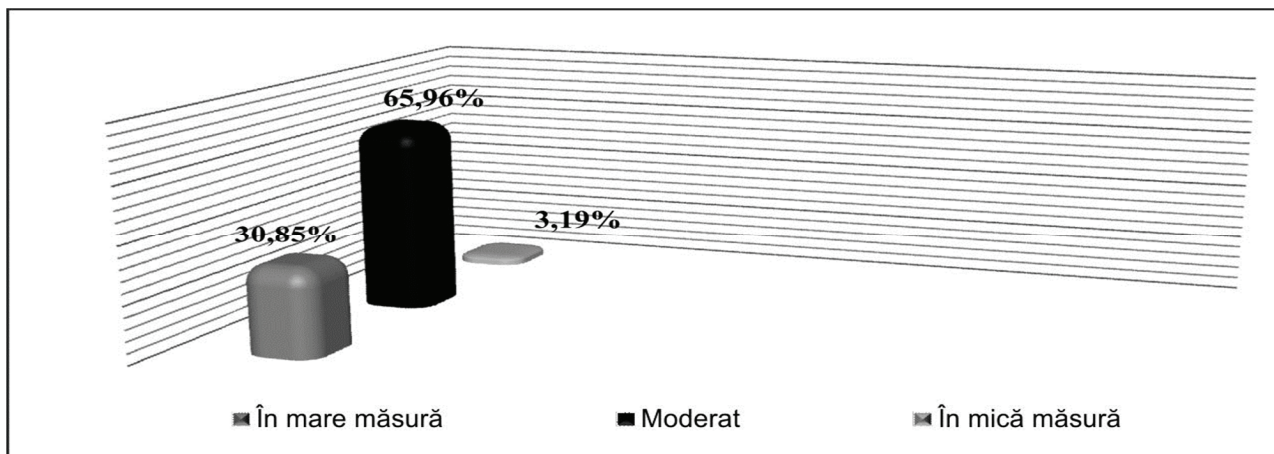
legislației contabile naționale. Unii absolvenți economiști consideră necesară majorarea numărului de ore alocate disciplinelor de contabilitate chiar și prin transfer de la alte discipline care, în opinia lor, nu au legătură directă cu specializarea aleasă.

Majoritatea respondenților, 96,81% (30,8% + 65,96%) consideră că *mediul universitar le oferă pregătirea necesară în contabilitate pentru a profesa în mediul de afaceri*. Doar 3,19% dintre

respondenții apreciază gradul de utilitate al cunoștințelor dobândite în mediul academic ca fiind

redus pentru integrarea în mediul profesional (Graficul 3).

Graficul 3. Capacitatea mediului universitar de a oferi absolvenților economiști pregătirea necesară în contabilitate pentru integrarea în mediul de afaceri

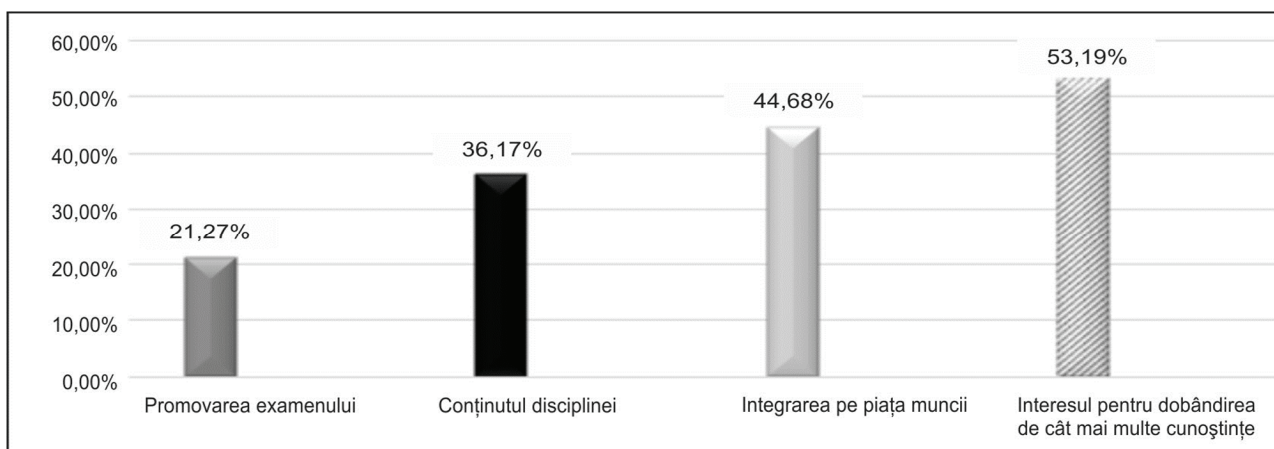
Sursa: Elaborat de autori

În ceea ce privește relevanța la angajare a disciplinelor de contabilitate studiate, 40,42% dintre respondenți afirmă că acestea sunt în mare măsură relevante, 57,45% le atribuie o relevanță moderată și doar 2,13% apreciază gradul de relevanță ca fiind redus.

Factorii determinanți privind acumularea de cunoștințe în domeniul contabilității pe parcursul

anilor de studiu din cadrul facultății au fost clasati de către respondenți astfel: integrarea pe piața muncii (44,68%) și interesul pentru dobândirea de cât mai multe cunoștințe (53,19%), conform Graficului 4. Valorile din Graficul 4 nu cumulează 100%, deoarece întrebarea a conținut mai multe variante de răspuns decât cele ilustrate.

Graficul 4. Motivul însușirii disciplinelor de contabilitate în mediul academic

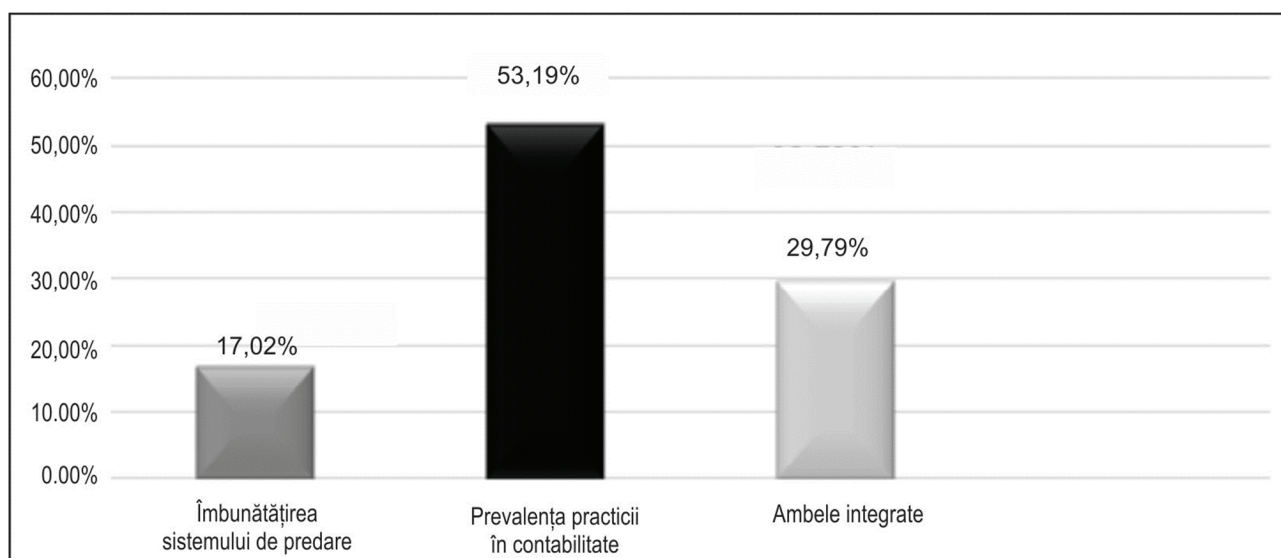

Sursa: Elaborat de autori.

În această ordine de idei, constatăm că studierea contabilității în formarea universitară economică este necesară și utilă. De asemenea, interesul respondenților pentru acumularea de experiență profesională pe parcursul studiilor universitare este

reflectat și de faptul că, în majoritate, opiniile acestora privind *modul de abordare al disciplinelor de contabilitate* relevă: prevalența practicii în contabilitate și îmbunătățirea sistemului de predare, integrate, conform **Graficului 5**.

Graficul 5. Modul de abordare al disciplinelor de contabilitate

Sursa: Elaborat de autori.

Cu referire la *gradul de aplicabilitate în mediul profesional a cunoștințelor de contabilitate dobândite în mediul universitar*, 94,68% dintre respondenți afirmă că acestea se regăsesc în practică. O posibilă explicație a rezultatului de 5,32% ar fi că unii respondenți nu activează în domeniul economic. Opțiunile oferite respondenților prin chestionar ne permit să confirmăm că 36,17% dintre respondenți consideră că *abilitățile și cunoștințele de contabilitate acumulate în mediul academic* le oferă șanse mai mari de integrare la locul de muncă; 61,70% consideră că aceste abilități și cunoștințe le asigură șanse medii de integrare, iar 2,13% s-au pronunțat pentru gradul redus de integrare. Pe ansamblu, respondenții consideră cunoștințele de contabilitate ca fiind elemente care *facilitează accesul în mediul profesional*.

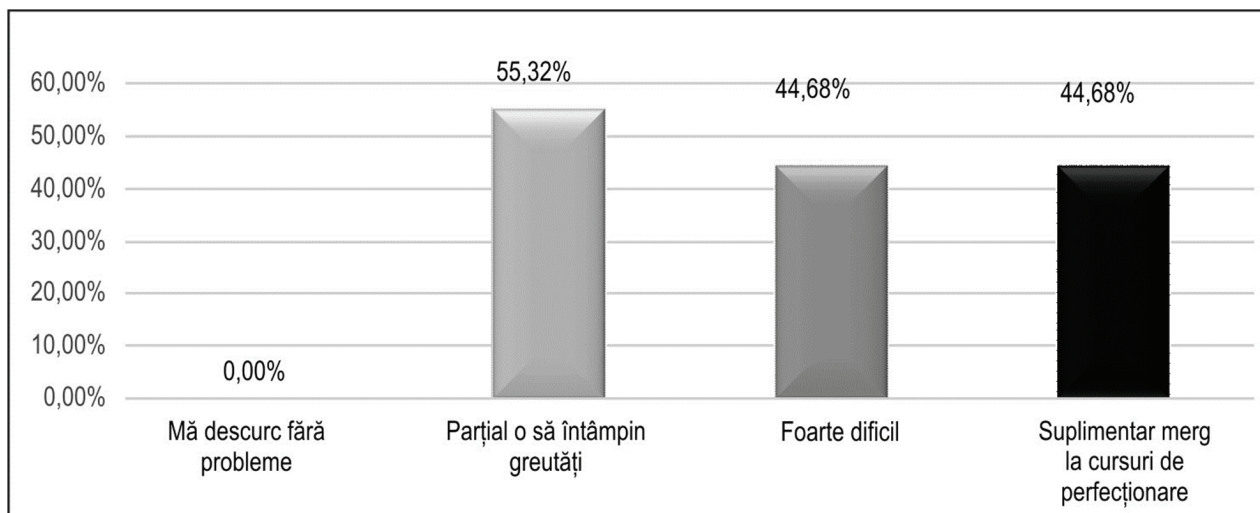
În cazul în care, conform planului de studii, nu se va opta pentru alte discipline de contabilitate, *în afară de Bazele contabilității*, respondenții au fost întrebați care vor fi opțiunile, oferindu-le următoarele răspunsuri: (a)

mă voi descurca fără probleme, (b) parțial voi întâmpina greutăți, (c) îmi va fi foarte dificil și (d) suplimentar, voi urma cursuri de formare profesională. Întrebarea a conținut mai multe variante de răspuns, prezentate în **Graficul 6**.

Rezultatele obținute evidențiază importanța studierii disciplinelor de contabilitate, respondenții considerând că, parțial, vor întâmpina greutăți în mediul profesional (55,32%) și le va fi foarte dificil dacă nu vor studia și alte discipline din domeniul contabilitate, în afară de Bazele contabilității. În acest caz, 44,68% dintre respondenți consideră că vor avea nevoie să urmeze, suplimentar, cursuri de formare profesională.

Menționăm că studierea disciplinei, Bazele contabilității oferă studenților posibilitate de a acumula doar *cunoștințe generale* privind noțiunile de bază aferente raportării financiare și valorificarea informațiilor obținute pentru procesul decizional, precum și o introducere în modul de contabilizare a costurilor, cheltuielilor și veniturilor și a rezultatelor financiare.

Graficul 6. Opțiunile respondenților în cazul în care conform planului de studii nu se va opta pentru alte discipline de contabilitate, decât pentru Bazele contabilității

Sursa: Elaborat de autori.

Pregătirea pentru activitatea din domeniul economic este recunoscută doar pe baza competențelor, care sunt în concordanță cu contextul social-economic și cu promovarea realizărilor noi din domeniul științelor economice.

Chestionați în ce măsură apreciază necesitatea dezvoltării ulterioare a competențelor prin educație și formare profesională în domeniul contabilității după absolvirea programului de studii la licență (masterat sau cursuri de formare profesională), respondenții au răspuns astfel: 48,93% afirmă că este necesară, în mare măsură, participarea la programe de masterat, iar 51,07% apreciază această necesitate la un nivel mediu.

Concluzii

În concluzie, considerăm că economia RM nu are altă oportunitate de dezvoltare, în afară de investirea în potențialul uman și învățământ, care va contribui la dezvoltarea unei societăți bazate pe cunoaștere și va antrena dezvoltarea unei economii prospere.

Cercetarea efectuată la nivel conceptual evidențiază importanța mediului universitar și necesitatea colaborării dintre mediul academic și cel profesional, în vederea formării și dezvoltării cognitive și a raționamentului profesional al viitorilor absolvenți în concordanță cu

tendențele din domeniul economic. Studiul realizat și informațiile obținute sunt interesante mai ales ca elemente de noutate și sugerează în primul rând politici educaționale viitoare. Scopul acestora nu poate fi decât benefic într-o eventuală echilibrare a cererii și ofertei de pe piața muncii.

Dat fiind faptul că studiul a lucrat cu eșantioane de disponibilitate, rezultatele prezentate sunt valabile doar pentru eșantioanele de respondenți analizate. Acestea nu pot fi generalizate pentru toți absolvenții economiști din Republica Moldova. În ceea ce privește structura eșantionului, majoritatea absolvenților care au răspuns la chestionare proveneau din ASEM.

În ansamblul său, sondajul ne obligă să privim cu rezerve rezultatele obținute. Ele sunt utile pentru analiza evoluției învățământului economic superior din Republica Moldova, în sensul creșterii calității proceselor didactice. De asemenea, se pot deduce anumite concluzii legate de politicile educaționale aplicate, în sensul evaluării modului în care cunoștințele, competențele și abilitățile dobândite de absolvenți sunt suficiente pentru a le permite să se angajeze pe piața muncii sau să își continue studiile.

Un lucru, însă, este indiscutabil - este evidentă provocarea de menținere sau renunțare la studiul disciplinelor de contabilitate, în formarea profesională a

specialiștilor economiști necontabili. Dacă ne referim la programele de învățământ, acestea trebuie să stabilească ce cunoștințe economice sunt necesare, ce este relevant, oportun și obligatoriu de predat, în vederea îndeplinirii cerințelor contemporane ale învățământului universitar economic și standardelor internaționale de pregătire a specialiștilor din domeniul economic. Problema principală a universităților este de a selecta disciplinele economice care trebuie predate. Astfel, devine prioritară reevaluarea rolului fiecărei discipline în ansamblul disciplinelor de specialitate și adaptarea predării fiecărei discipline la necesitățile concrete ale activității viitoare a absolventului.

În acest context, perfecționarea planurilor de învățământ constituie un proces continuu și complex. Adaptarea curriculumului universitar al programelor de licență și masterat la cerințele mediului profesional va asigura un nivel relevant de pregătire a specialiștilor economiști și, ca urmare, va facilita procesul de angajare a acestora. Cu referire la absolvenți, ei „trebuie să învețe pe parcursul întregii vieți, iar pe lângă dezvoltarea altor aptitudini, învățarea bazată pe soluționarea unor probleme te învață cum să înveți. Și aceasta contează pentru toți absolvenții” (Belostecinic, 2015).

Anexa 1. Chestionar privind „Relevanța disciplinelor de contabilitate în formarea universitară economică a specialiștilor necontabili și evaluarea calității instruirii studenților în mediul academic”

Nr.	Întrebarea	Răspunsul
1.	Facultatea absolvită	
2.	Specialitatea	
3.	Genul (masculin/feminin)	
4.	Modalități de angajare în câmpul muncii: a) M-am angajat într-un domeniu corespunzător programului de studii de licență (management, finanțe etc.). b) M-am angajat în calitate de contabil, cu toate că am absolvit altă facultate din domeniul economic. c) Altele, preferabil de indicat.	
5.	Ce discipline de contabilitate considerați că sunt utile și necesare în formarea profesională economică: a) bazele contabilității; b) contabilitate financiară; c) contabilitate managerială; d) contabilitatea întreprinderii; e) alte discipline de contabilitate; f) nu mă pot pronunța.	
6.	Considerați numărul de ore prevăzut în planul de studii pentru disciplinele de contabilitate a fi: a) suficient; b) insuficient; c) nu mă pot pronunța.	
7.	În ce măsură au fost utilizate metodele de predare – învățare la disciplinele de contabilitate în cadrul programului de studii absolvit? a) în mare măsură; b) moderat; c) în mică măsură.	
8.	Considerați că mediul academic are capacitatea de a oferi absolvenților economiști pregătirea necesară în contabilitate pentru integrarea în mediul profesional: a) în mare măsură; b) moderat; c) în mică măsură.	
9.	Disciplinele de contabilitate studiate pot fi considerate relevante la angajare? a) în mare măsură; b) moderat; c) în mică măsură.	

Nr.	Întrebarea	Răspunsul
10.	În ce măsură se regăsește aplicabilitatea în mediul profesional a cunoștințelor de contabilitate acumulate în cadrul mediului academic? a) în mare măsură; b) moderat; c) în mică măsură.	
11.	În ce măsură nivelul cunoștințelor de contabilitate acumulate în mediul academic facilitează accesul în mediul profesional? a) în mare măsură; b) moderat; c) în mică măsură.	
12.	Care este motivul însușirii disciplinelor de contabilitate în mediul academic? a) promovarea examenului; b) conținutul disciplinei; c) integrarea pe piața muncii; d) interesul pentru dobândirea a cât mai multor cunoștințe; e) nu mă pot pronunța.	
13.	În cazul în care, conform planului de studii, nu se vor studia alte discipline de contabilitate, <i>în afară de Bazele contabilității</i> , atunci: a) mă voi descurca fără probleme; b) parțial voi întâmpina greutăți; c) îmi va fi foarte dificil; d) suplimentar, voi urma cursuri de formare profesională.	
14.	Păreră dumneavoastră privind modul de abordare al disciplinelor de contabilitate: a) îmbunătățirea sistemului de predare; b) prevalența practicii în contabilitate; c) ambele integrate; d) alte modalități, preferabil de indicat.	
15.	În ce măsură considerați necesară dezvoltarea ulterioară a competențelor dumneavoastră în domeniul contabilității, prin educație și formare profesională, după absolvirea programului de studii la licență? a) în mare măsură; b) moderat; c) în mică măsură.	

BIBLIOGRAFIE

1. Cabac, V. (2011), Conceptualizarea curriculumului universitar: Logica competențelor și logica obiectivelor, volumul Abordarea prin competențe a formării universitare: probleme, soluții, perspective, Bălți: Presa universitară bălțeană.
2. Belostecnic, G. (2015), Nu putem vorbi despre rețete de competitivitate pentru universități, Curierul economic, nr. 1-2 (258-259), 20 februarie 2015. p. 8, [pdf] Disponibil la: http://www.ase.md/files/publicatii/curierul/2015/ce_1_2_2015.pdf, [Accesat pe 12 iulie 2016].
3. Codul Educației al Republicii Moldova, Monitorul Oficial nr. 319-324, Cod nr.152/17.07.2014, [online] Disponibil la: <http://lex.justice.md/md/355156/>, [Accesat pe 12 iulie 2016].
4. Cooperarea dintre mediul universitar și organismele profesionale: soluții și oportunități în dezvoltarea durabilă a profesiei contabile. Materialele Conferinței științifice internaționale din 4 aprilie 2014. Chișinău: ASEM, 2014, 298 p.
5. Legea nr. 142 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor de formare profesională și al specialităților pentru pregătirea cadrelor în instituțiile de învățământ

- superior, ciclul I, Monitorul Oficial nr. 101-103/07.07.2015, [online] Disponibil la: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=312972>, [Accesat pe 12 iulie 2016].
6. Ministerul Educației (2010), Regulamentul de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului Național de Credite de Studiu. Hotărârea Colegiului Ministerului Educației nr. 4.2 din 22 octombrie 2015, [pdf] Disponibil la: http://www.ase.md/files/documente/regulamente/regulament_ects.pdf, [Accesat pe 12 iulie 2016].
7. Hotărârea nr. 944 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația-2020” (2014), Monitorul Oficial nr. 345-351/21.11.2014, [online] Disponibil la: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=355494>, [Accesat pe 12 iulie 2016].
8. Erasmus + (2015), Tendințe actuale în învățământul superior din Republica Moldova. Reflecții ale membrilor echipei de Experți Naționali în Reforma Învățământului Superior din cadrul Programului Erasmus+, [pdf] Disponibil la: http://www.erasmusplus.md/sites/default/files/pdf/tendinte_heres.pdf, [Accesat pe 12 iulie 2016].
9. Declarație comună a Miniștrilor Educației din Europa. Domeniul învățământului superior european (1999), [pdf] Disponibil la: http://www.unitbv.ro/Portals/28/Declaratia_de_la_Bologna_19.06.99.pdf, [Accesat pe 12 iulie 2016].